

Ovo su priče o Golubincima uhvaćene i zabeležene prilikom jednog izleta u ovo živopisno selo ruznarinskog Srema. Poštovani Golubinčani, pozivamo vas da proširite, dopunite, ispravite ili ispričate neke nove priče o vašem mestu, da se ne zaborave, već da se pamte i prepričavaju.

Svoje priloge možete da pošaljete na našu e-mail adresu: topsrbiya@gmail.com, a mi ćemo ih objaviti na našem sajt, jer, ko poznaje vaše selo bolje od vas.

Priča o Selu pod zemljom:

Naselje, nedaleko od današnjih Golubinaca, prvi put se spominje 1572.godine u belešci Davida Ungada, izaslanika cara Leopolda I, ali brojni materijalni nalazi svedoče o tome da je ovaj prostor bio naseljen i u doba Rimljana. Kasnije, 1699. godine, dr Edvard Braun će u svojim putopisima ostaviti detaljan crtež sela, „koje je pod zemljom, jedino se poznaje po dimnjacima koji su nad zemljom“. Početkom XVIII veka, žitelji koji su živeli u zemunicama na mestu zvanom Rupine, počinju da naseljavaju prostor s obe strane starog rimskog puta, a ta ulica i danas nosi naziv Putinačka. Golubinci 1747. godine ulaze u sastav Vojne granice i postaju sedište Slavonske husarske regimente, a dvorac Šlos, sedište graničarske komande.

Golubinci su dobili ime po tome što se na mestu, na kojem se prвobitno nalazilo naselje, malo dalje od današnjeg, nalazila brestova šuma, u kojoj su se više nego na drugim mestima gnezdili divlji golubovi. Podizanje spomenika golubovima (golubu) je sledeća investicija stanovnika Golubinaca i zadatak poveren lokalnim umetnicima.

Priča o kotobanjama:

„Lepšanovića kotobanja“ iz 1876 godine, ušla je u katastar evropske kulturne baštine 2005.godine. Zbog svoje ornamentike i lepote, jedinstvenog načina gradnje, stavljena je pod zaštitu države i ima status spomenika kulture od velikog značaja. Kotobanje su po definiciji, pomoćni privredni objekti nastali u XVIII veku. Potreba za njima javlja se u vreme kada je poljoprivreda počela toliko da se razvija da ostaju viškovi koji nisu mogli da budu potrošeni ili prodati na vreme, pa su morali biti negde uskladišteni. Tada su počele da se grade kotobanje i ambari, prvo manje zapremine, a kasnije sve veći i veći. Ambari, ili spremišta za žitarice i kotobanje, u kojima se čuvalo isključivo kukuruz u klipu, najčešće su se gradili u kombinaciji sa prostorijom za stanovanje mlađih članova domaćinstva, kakav je slučaj i sa ovom kotobanjom. Kotobanje, za razliku od ambara imaju razmaknute letve namesto zidova, da bi se kukuruz mogao sušiti tokom godine. Kako se poljoprivreda intenzivirala ostajalo je sve više viška proizvoda, pa su i kotobanje dobijale sve lepsi i veći izgled. Građene su odmah do ulice da se vide, i bila je stvar prestiža da domaćin ima veću i puniju kotobanju.

Priča o Dešićima:

U Golubincima se nalaze dve kotobanje, koje predstavljaju remek-delo narodnog graditeljstva i obe su majstorstvo tesara iz porodice Dešić. Dešići su bili samouki tesari, rodom iz Golubinaca, a radili su i po selu, ali i diljem Srema. Nažalost, nisu imali, kako se u to vreme govorilo

„majstorsko pismo“ ili diplomu, te se desilo da su ih tužili manje talentovane „kolege“ sa položenim majstorskim ispitom. Najstariji Dešić je, po pozivu, došao na sud noseći neugledan zamotuljak ispod miške, lepo obučen i u opanskama, poklonio se gospodinu sudiji i pitao ga zbog čega je pozvan na sud. Sudija mu je odgovorio zbog toga i toga, a on je seo na sred sudnice, prekrstio noge i stavio zamotuljak ispred sebe. Kada ga je sudija pitao šta mu je to, on je odgovorio da je to „majstorsko pismo“ koje oni traže. Odvio je papir, izvadio iz njega bradvu i zamahnuo njome iznad glave, zveknuo po svom opanku i sa njega skinuo pendžetu sa pete. Kada je sudija video koliko je njegovo majstorstvo, kako je vešt i precizan, dozvolio mu je da nastavi svoj posao kao i do tada, i to bez „majstorskog pisma“.

Priča o Ruzmarinskom Sremu:

Vlado Ćačić, privatni pereduzetnik, i predsednik Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Tomislav“, jedan je od onih entuzijasta koji se trude da otmu od zaborava tradiciju, da se stari obučaji ne izgube. Objasnio je da se Golubinci geografski nalaze na pola puta između Svinjskog i Vinskog Srema, pa je logično da ovaj potez, od Stare Pazove pa do Rume, bude Ruzmarinski Srem. Ruzmarin je poznat kao simbol vernosti, a Golubinčani se trude da ga zasade u svakoj kući. Naročito je popularan u vreme svadbi jer i je i cveće, i lepo miriše, a i obavezuje. Ime ruzmarina potiče od grčke reči Ros , što znači – rosa i Maris, što znači – more. Dakle, njegov drugi, više poetski naziv je, Morska rosa. Golubinčani ne mare što nemaju mora, dokle god im uspeva ruzmarin.

Priča o Mačkarama:

Mačkare su preko 200 godina star običaj koji se poštije u Golubincima, s izuzetkom onih ljudih godina, kada je vladalo izvesno zatišje. Verovatno je preuzet iz dalmatinskih Maškara i predstavlja magijsko-ritualne igre iz predhrišćanskog perioda. Maškare padaju u vreme početka velikog Uskršnjeg posta, te se njima simbolizuje plodnost, novi vegetativni ciklus i početak rađanja, ali najvažnija uloga je da se ljudi zabave. Najinteresantnije kod mačkara je, prema golubinčkom običaju, da se izrada maski čuva u najstrožoj tajnosti i da one nastaju kao kreacija jedne grupe ljudi. Postoje ružne i lepe maske. Ružne su one kojima se mačkare nagrđuju. Najčešće se karikiraju mlada i mladoženja, ali u izokrenutim ulogama, i tako idu u povorkama ulicama sela, ulaze u kuće domaćina koji ih časte vinom, kulenom, kobasicama, krofnama i pihtijama. Lepe mačkare su nastale po ugledu na maske poznatih svetskih karnevala. One devojke koje ne učestvuju u „mačkarenju“, običaj je da se štipkaju. Ove godine je posle dugo vremena bila velika mačkarada, sa preko 500 maski, i bilo je uključeno celo selo. Meštani su odlučni u tome da do kraja obnove ovaj običaj, koji je i do sada bio jedinstvena manifestacija ovakve vrste u Vojvodini.

Priča o Dvorcu Šlos:

To je najznačajniji spomenik kulture ne samo u Golubincima već, možda i u čitavom Sremu. Arhitektonska vrednost ovog vojno-graničarskog objekta stavlja ga u red značajnijih graditeljskih ostvarenja druge polovine XVIII veka. Njega je sazidao baron Bernat 1776. godine i u njemu je jedno vreme bila smeštena komanda vojne jedinice, a prvi sprat bio je namenjen za stanovanje oficira i njihovih porodica. Objekat se obnavlja poslednjih dvadesetak godina. Od 2007.godine dvorac se obnavlja sredstvima Investicionog fonda, a njegova precizna namena kada bude završena restauracija nije definisana.

Postoji legenda da se ispod dvorca nalaze tuneli razgranati prema katoličkoj crkvi, današnjoj zgradi mesne zajednice i td. i da su u lagumima bile barutane, ali niko od savremenika nije prošao kroz njih, niti ih je video. Legenda o tim tunelima postoji jer su u suterenu dvorca bile štale i oni su služili za „bežaniju“, u slučaju opasnosti.

U ovom dvoru je 1813. godine boravio vožd Karađorđe, koji je stigao iz manastira Fenek, pod "patronatom" Austrije. Uloga vožda Karađorđa bila je od velikog značaja za utemeljivanje moderne srpske države i zato su Golubinčani inicirali podizanje spomenika ovom velikanu u dvorištu dvorca. Planovi su da ga postave do novembra 2013. na dvestogodišnjicu njegovog boravka ovde.

Dvorac Šlos je vezan i za Ludviga van Betovena, na taj način što je u njemu boravila lepa gospodica Žanet, prva Betovenova ljubav. Ona je bila udata za oficira Karla fon Greta, koji je ovde službovao, stanovao u dvoru, a kažu da se tu slušala i muzika velikog kompozitora.

Priča o pravoslavnom hramu:

Prva pravoslavna crkva u Golubincima bila je crkva pletara, a dvadeset godina kasnije drvena crkva ili brvnara. Tek krajem XVIII veka izgrađen je prvi pravoslavni hram od tvrdog materijala. Pravoslavna crkva Vavedenja presvete Bogorodice, podignuta je 1788. godine od priloga koji su dali sami meštani. Ikonostas u njoj rezao je majstor drvorezbar Marko Vujatović iz Sremskih Karlovaca 1816. godine, dok je živopisao slavni ikonopisac Dimitrije Bačević, i one predstavljaju pravi dragulj. Međutim, kada su ikone iz prvobitne manje crkve premeštne u veću crkvu, ikonostas je ostao delom nedovršen, pa je taj posao živopisanja okončao slikar Georgije Subotić

Priča o katoličkom hramu:

-Župna crkva u Golubincima je spomenik kulture, ali to su u suštini i sve crkve - rekao je skromno župnik Željko Tovilo i dodao: –Posvećena je Svetom Jurju mučeniku. Godine 1760. osnovana je samostalna hrvatska zajednica dektretom biskupa sa malom crkvicom od trošnog materijala, a 1870.(1885) je napravljena ova današnja crkva. Posvećena je velikom mučeniku kojeg slavi i katolički i pravoslavni svet, svetom Jurju, odnosno svetom Đorđu. Danas u Golubincima ima 950 do 1.000 katolika, a do 1995. bilo ih je 2.500 hiljada. Te nesretne godine koje nikom dobra nisu donele, desile su se, a bolje da nisu. Ja ne mogu da shvatim da mi, koji sebe nazivamo hrišćanima možemo dozvoliti govor mržnje. Govor osvete. Time smo promašili svoje poslanstvo na zemlji. Uz crkvu deluje HKPD koje koristi crkvene prostorije, druže se, neguju tradiciju, muziku i to je lepo i to tako treba da bude.

Golubinačka mumija:

Župna crkva je imala tu čast da neko vreme u njoj bude pohranjena i prava pravcijata mumija, nazvana Mumija iz Golubinaca. Nju je, na putu po Egiptu 1848/9. godine kupio penzionisani državni činovnik Mihael Barić i do svoje smrti 1859. godine čuvao je, zaštićenu u vitrini u svom stanu u Beču. Izvršilac oporuke bio je njegov brat Ilija, tada župnik u Golubincima i mumija je do konačnog preseljenja u Narodni muzej u Zagrebu 1862.godine čuvana u današnjoj župnoj crkvi u Golubincima.

Crkvica –Vodica:

Usamljen i ničim neometan , iza poslednjih golubinačkih kuća na jugozapadnom kraju sela, u potezu Donjih njiva, uzdiže se Hram Svetog oca Nikolaja, podignut 1889.godine, pored izvora lekovite vode. Za izvor su ljudi znali od ranije. Dolazili su bolni i ubogi do mesta gde se nalazio drveni krst sa ikonom i izvor lekovite vode, koji je lečio samo verujuće i pravoverne. Godine 1887. usled vremenskih nepogoda krst je oboren, a dve godine kasnije sagrađena je kapela od opeke. Danas se je uz kapelu iskopan bunar, a izvor se povukao.

Priča o likovnoj koloniji:

Svake godine se krajem jula i početkom avgusta, održava Likovna kolonija „Vodica“, koja ima međunarodni karakter. Ime je dobila po crkvici - Vodici. Kada je 1999. crkvica obnovljena i kada ju je Sremski vladika Vasilije osveštao, blagosiljao je Golubinčane da se na tom mestu okupljuju

i predložio način kako to da urade. Pravoslavni sveštenik Danilo Stegnjajić uz pomoć nastavnika likovnog vaspitanja realizovao je ideju o osnivanju likovne kolonije, koja se od tada, dvanaest godina za redom održava u Golubincima. Golubinačka likovna kolonija stalno raste, svake godine na nju dolaze sve više umetnika, svaraoca, jer je inspiracije u ovom mestu na pretek, a inicijacija i ime daje joj posebnu težinu i značaj.

Priča o Ilijи Žarkoviću Žabaru (1947-2009)

To je priča o rokeru, pesniku, skupljaču starih pesama, starih izraza, reči, piscu dve zbirke pesama, i jedne zbirke anegdota, dve knjige o učenju sviranja tambure i autoru "Rečnika ruzmarinskog Srema". Preminuo je posle Petrovdana, proslave na kojoj je prvi put dirigovao "Oproštajnu pesmu". U znak sećanja i zahvalnosti na njegov lik i delo ovom svestranom umetniku i čoveku, Golubinčani su upriličili "Večeri i noći Ilike Žarkovića Žabara", koje se održavaju početkom septembra.

Priča o Ulici Prkosa:

Poznati kao inadžije, Sremci su u jednoj ulici, kućama dali na volju da idu kako one hoće, bez šora i reda. Svaka kuća je okrenuta na drugu stranu i prkos i onoj ispred i onoj iza sebe. I tako je ono sremačko "sad neću ni kako ja hoću" u ovoj ulici došlo do punog izražaja.

Priča o "Nostalgiji":

"Nostalgija" je etno kuća Nebojše Dukovskog zvanog Makedonac, rođenog u Golubincima. Kuća je napravljena od naboja pre više od 200 godina, i u njoj se nalazi preko 300 predmeta sakupljenih sa teritorije bivše SFRJ. U sklopu kuće koja može da ugosti stotinak gostiju i u kojoj se služe starinska jela, spravljena po tradicionalnim receptima Sremica, nalazi se starom ciglom popločano dvorište,. Ovaj prostor na volšeban način može svakog gosta da, kao vremeplov, vrati vek-dva unauzad. Etno kuća "Nostalgija" predstavlja pravu malu staretinarnicu potosnutih, ne samo stvari, već i jela, načina života, običaja, koji se često obnavljaju, baš tu u njenom okrilju. Nostalgičnost enterijera i eksterijera ovog vremešnog zdanja, načičkanog uspomenama, pričama, žalom i ljubavlju za prošlim vremenom, lako se prevazilazi uz druženje i neprevaziđenu pesmu i svirku golubinačkih Roma.